

SAGSOMKOSTNINGER I STRAFFESAGER

FAKTA

- **Sagsomkostninger inkluderer** honorar til forsvareren og omkostningerne ved de nødvendige tekniske undersøgelser tilknyttet sagens opklaring og bevisførelse, f.eks. blodprøvetagning, DNA-analyser og våbentekniske undersøgelser.
- **Sagsomkostninger inkluderer ikke** f.eks. udgifter til tolkebistand eller udgifter til kost og logi under fængselsopholdet. Sådanne udgifter afholdes endeligt af staten.
- **Erstatning til et offer** er ikke en del af sagsomkostningerne. Gerningsmanden afholder en eventuel erstatning særskilt og udover hvad der måtte være af øvrige økonomiske omkostninger ved sagen.
- **Hovedreglen for idømmelse af sagsomkostninger** findes i retsplejelovens § 1008, stk.1 – den domfældte skal som overvejende hovedregel betale de omkostninger, som har været forbundet med sagen.
- **Størrelsen af sagsomkostningerne** behøver i dag ikke at blive oplyst i selve dommen, f.eks. kan anklagemyndigheden lang tid efter at sagen er afsluttet, fremsende regninger for tekniske undersøgelser i sagen. Det er uigennemskueligt for den dømte. Det betyder også, at det ofte er for sent at klage over opgørelsen.
- **Dilemmaet består i hensynet til retsfølelsen versus samfundets behov for at resocialisere dømte.** I dag betyder størrelsen af sagsomkostningerne, at de reelt virker som en tillægsstraf oven i den afsagte dom. Det medfører, at selv efter endt afsoning, så vil den dømte i en årrække fortsat blive forfulgt af sagen, hvilket igen vanskeliggør resocialisering – især for unge mennesker.
- **Staten inddriver i dag** kun ca. 20 % af de idømte sagsomkostninger, men har ganske store administrative udgifter forbundet med inddrivelsen.
- **Muligheden for gældsanering** er, som reglerne er i dag, meget begrænsede. I praksis er gældsanering først en mulighed, når der er gået et sted mellem syv og ti år fra den strafbare handling.

Et af Advokatsamfundets formål er at arbejde for at gavne retssikkerheden i samfundet, bl.a. ved at deltage i den offentlige debat om retssikkerhedsmæssige spørgsmål. Advokatrådet og dets udvalg initierer også af egen drift undersøgelser af områder hvor det synes nødvendigt og sætter målrettet ind for at få ændret retstilstand eller praksis hvor den synes uhensigtsmæssig.

LØSNINGSMULIGHEDER

- **Retsplejelovens regler om sagsomkostninger i straffesager** ændres således, at retten i en straffesag skal pålægge den dømte sagsomkostninger ud fra en konkret vurdering af vedkommendes betalingsevne på domsafsigelsestidspunktet. Arbejdsgruppen er af den opfattelse, at dette vil være den bedste måde at sikre hensyntagen til såvel samfundets retsfølelse, som samfundets behov for resocialisering af den dømte. I praksis kan betalingsevnen oplyses ved, at den tiltalte skatteoplysninger lægges frem – en fremgangsmåde der allerede ses brugt f.eks. ved udregning af en bøde i en færdselssag. Øvrig formue må retten bede den tiltalte om selv at oplyse. Arbejdsgruppen skønner derfor ikke, at nedsættelse af sagsomkostningerne for den dømte vil medføre et provenutab af betydning for staten.
- **Alle sagsomkostninger, både forsvarerhonorar og udgifter til teknisk bistand mv., skal foreligge oplyst på domsafsigelsestidspunktet.** I dag er der intet krav om at oplyse om sagsomkostningernes størrelse i selve dommen. Forslaget indebærer, at systemet vil blive mere klart og gennemskueligt.

